Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Η Διάσκεψη των επικεφαλής των Εκκλησιών είναι δυνατή στο προσεχές μέλλον

Συνέντευξη του προέδρου του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας μητροπολίτη Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνα στο πρακτορείο ειδήσεων RIA Novosti.

– Σεβασμιώτατε, σχεδιάζεται άραγε εφέτος ή πότε ακριβώς μια δεύτερη συνάντηση σαν εκείνη στο Αμμάν από τον Πατριάρχη Θεόφιλο ή από κάποιον άλλον; Τί γνωρίζετε για τις ενέργειες και τις συνομιλίες προς αυτή την κατεύθυνση;

– Θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι η πρόθεση να συνεχισθούν οι αδελφικές συναντήσεις Προκαθημένων και αντιπροσώπων των κατά τόπους Εκκλησιών ήδη πριν από ένα χρόνο διατυπώθηκε από όλες τις αντιπροσωπείες, οι οποίες συμμετείχαν στη συνάντηση στο Αμμάν τον Φεβρουάριο του παρελθόντος έτους. Τότε εξέφρασαν την ευχή, όπως αναφέρεται στο

ανακοινωθέν, να συνέλθουν «κατά προτίμηση έως το τέλος του χρόνου». Βεβαίως, εκείνο το διάστημα κανείς από εμάς δεν γνώριζε ακόμη για την πανδημία και ότι πολλά σχέδια δεν επρόκειτο να υλοποιηθούν. Επομένως, δεν εκπλήσσει ότι ένα χρόνο μετά τη συνάντηση στο Αμμάν ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων Θεόφιλος στο μήνυμά του υπενθυμίζει τα δρομολογηθέντα νωρίτερα σχέδια. Παρόλο που ο κίνδυνος νοσήσεως από τον κορονοϊό παραμένει ως και πρότερον υψηλός στον κόσμο, σε ορισμένες χώρες σταδιακά χαλαρώνουν τα μέτρα της καραντίνας, μεταξύ άλλων και λόγω του ότι ολοένα αυξάνεται ο αριθμός των ανθρώπων, οι οποίοι έχουν ήδη ανοσία στη νόσο αυτή: κάποιος νόσησε κι έγινε καλά, κάποιος εμβολιάσθηκε. Υπό αυτές τις συνθήκες η προοπτική διεξαγωγής μιας νέας συναντήσεως Προκαθημένων στο ορατό μέλλον κρίνεται δυνατή. Ωστόσο, είναι, κατά τη γνώμη μου, ακόμη πρόωρο να μιλήσουμε για συγκεκριμένες ημερομηνίες διεξαγωγής της. Θα υπενθυμίσω ότι είχε την πρωτοβουλία της διεξαγωγής της συναντήσεως του περασμένου έτους ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων Θεόφιλος. Φρονώ ότι και η νέα συνάντηση, εάν πραγματοποιηθεί, θα συγκληθεί και πάλι από τον ίδιο ως Προκαθήμενο της Εκκλησίας των Ιεροσολύμων, Μητρός πασών των Εκκλησιών. Η Ρωσική Εκκλησία από την πλευρά της υποστηρίζει τη διεξαγωγή παρόμοιων εκδηλώσεων, οι οποίες αποβλέπουν στην αναζήτηση οδών διεξόδου από τη διορθόδοξη κρίση και την αποκατάσταση της ενότητας.

– Μπορούμε άραγε να μιλήσουμε για τον τερματισμό των αρπαγών ναών της κανονικής Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας από την έναρξη της προεδρίας Ζελένσκι; Υπήρξαν στο διάστημα που μεσολάβησε περιπτώσεις επιστροφής ναών από τους σχισματικούς;

– Μεμονωμένα περιστατικά αρπαγών και απόπειρες αρπαγής υπάρχουν μέχρι σήμερα. Στην πλειονότητά τους είναι περιστατικά, όπου οι ναοί κατά τρόπον εικονικό μετεγγράφηκαν στο όνομα κοινοτήτων των σχισματικών κατά την προεδρία ακόμη του Ποροσένκο. Εκεί, όπου οι τοπικές Αρχές, ως και πρότερον, ευρίσκονται υπό την επιρροή ακραίων πολιτικών δυνάμεων και συμπαθούν το σχίσμα, οι σχισματικοί κατορθώνουν να εκμεταλλευθούν το προβάδισμά τους, αρπάζοντας τον ναό με εικονικά έγγραφα.

Πρέπει να κατανοήσουμε ότι σε μια σειρά περιοχών της Ουκρανίας οι ακραίες πολιτικές δυνάμεις το 2020 κατέβαλαν προσπάθεια να πάρουν τη ρεβάνς στις τοπικές εκλογές, πράγμα που οδήγησε σε γενική όξυνση του πολιτικού αγώνα και ένταση των πιέσεων στην κανονική Εκκλησία σε τοπικό επίπεδο. Η κεντρική εξουσία δεν είναι πάντοτε σε θέση να ελέγχει την κατά τόπους κατάσταση. Εν τούτοις, στη συντριπτική πλειονότητα των περιοχών ανακόπηκε η διαδικασία της εικονικής «μετεγγραφής» των κοινοτήτων με τις επακόλουθες αρπαγές ναών. Οι σχισματικοί το αποδίδουν αυτό στην πανδημία και τα μέτρα της καραντίνας: δήθεν μόλις τερματισθεί η πανδημία, όλοι θα προστρέξουν σε εκείνους. Στην πραγματικότητα, χωρίς οργανωμένη πίεση εκ μέρους των κεντρικών και τοπικών Αρχών δεν μπορούν να υπάρξουν αθρόες μεταπηδήσεις. Αυτή είναι μια διαδικασία, που έχει πολιτικό και όχι θρησκευτικό χαρακτήρα και η συντριπτική πλειονότητα των κοινοτήτων της κανονικής Εκκλησίας δεν ενδιαφέρεται γι᾽ αυτήν.

Από την άλλη πλευρά, οι ήδη αρπαχθέντες ναοί της κανονικής Εκκλησίας δεν επιστρέφονται από την εκτελεστική εξουσία στους νόμιμους ιδιοκτήτες τους ακόμη και όταν υπάρχουν σχετικές δικαστικές αποφάσεις. Πολλές κοινότητες κτίζουν ή έχουν ήδη ολοκληρώσει την κατασκευή νέων

ναών αντί των αρπαχθέντων.

– Δύναται άραγε ο πρόεδρος Ζελένσκι να σταματήσει την πίεση στην κανονική Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία;

– Είναι απολύτως προφανές ότι τα δικαιώματα των πιστών της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας παραβιάστηκαν και εξακολουθούν να παραβιάζονται. Όσο προκατειλημμένες και να είναι ορισμένες ευρωπαϊκές και διεθνείς οργανώσεις υπεράσπισης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στα έγγραφα, που δημοσιεύουν, συχνά αναγνωρίζουν πολυάριθμα περιστατικά θρησκευτικών διακρίσεων στην Ουκρανία.

Στις αρμοδιότητες του προέδρου της Ουκρανίας συγκαταλέγεται και η άμεση συμμετοχή στη διαδικασία υιοθετήσεως των νόμων, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος της αρνησικυρίας. Έχει δικαίωμα να προσφεύγει στο Συνταγματικό Δικαστήριο της Ουκρανίας επί θεμάτων συνταγματικότητας αυτών ή άλλων νόμων. Ο Πρόεδρος της Ουκρανίας είναι εγγυητής της τηρήσεως του Συντάγματος, της κατοχυρώσεως των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των πολιτών, διαθέτει μια πλούσια επιλογή εργαλείων με τις σχετικές διοικητικές αρμοδιότητες. Εν τω μεταξύ, οι νόμοι με διακρίσεις, που υιοθετήθηκαν τα χρόνια του Ποροσένκο κατά της μεγαλύτερης ομολογίας της Ουκρανίας, συνεχίζουν να ισχύουν, όπως και πριν. Τώρα στη Βουλή της Ουκρανίας έχουν εισαχθεί και νέα νομοσχέδια για την επιβολή διακρίσεων. Θέλουμε να ελπίζουμε ότι η αντίδραση του προέδρου της Ουκρανίας θα είναι έμπρακτη και θα ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

– Στα ΜΜΕ συζητήθηκε η πιθανή ένταξη στο Πατριαρχείο Μόσχας ορισμένων κληρικών του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, οι οποίοι δεν συμφωνούν με την αναγνώριση της «ΟΕΟ» από τον Πατριάρχη τους. Υπήρξε πράγματι τέτοιο αίτημα από την πλευρά τους; Και ποια είναι η αντίδραση της Ρωσικής Εκκλησίας, θα γίνουν δεκτοί αυτοί οι ιερείς;

– Παρόμοια αιτήματα πράγματι υπάρχουν και δεν πρόκειται μάλιστα για μεμονωμένα περιστατικά, αλλά για πολλά αιτήματα κληρικών από διάφορες χώρες της Αφρικής. Έχουμε ειλικρινή διάθεση να τους στηρίξουμε όσο μπορούμε. Όμως, μέχρι και τώρα δεν προχωρήσαμε στην απόφαση να τους δεχθούμε στη δικαιοδοσία της Ρωσικής Εκκλησίας, κυρίως επειδή δεν επιθυμούμε να εμβαθύνουμε τις διαιρέσεις, οι οποίες εξαιτίας της αναγνωρίσεως των Ουκρανών σχισματικών από τον Πατριάρχη Θεόδωρο, ήδη υφίστανται μεταξύ των Ορθοδόξων στην Αφρική. Δεν χάνουμε ακόμη την ελπίδα στο ότι ο Πατριάρχης Θεόδωρος θα ανακαλέσει την απόφασή του.

Τη συνέντευξη πήρε η Όλγκα Λίπιτς

Μια πηγή: https://mospat.ru/gr/news/86955/